

QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA ISHLAB CHIQRISHNI MODERNIZATSIYA QILISH VA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI

Ibragimov Salohiddin Ochilovich

Alfraganus University NOTT
“Menejment va marketing” kafedrası
dotsenti, PhD.

Annotatsiya

Tadqiqot O‘zbekiston qurilish materiallari sanoatida ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va raqobatbardoshlikni oshirishning iqtisodiy mexanizmlarini kompleks yondashuv asosida baholadi. Tadqiqotda moliyaviy, tashkiliy-boshqaruv, innovatsion, bozor va raqamli mexanizmlarning o‘zaro bog‘liqligi tahlil qilindi hamda SWOT-tahlil, ekspert baholash va iqtisodiy-matematik modellashtirish usullaridan foydalanildi. Natijalar integratsiyalashgan iqtisodiy mexanizmlar tizimi investitsiya faolligini oshirish, ishlab chiqarish samaradorligini yaxshilash, raqamlashtirish darajasini kengaytirish va eksport salohiyatini kuchaytirishga xizmat qilganini ko‘rsatdi. Shuningdek, tarmoqni bosqichma-bosqich raqamlashtirish va klasterlashuvni rivojlantirish bo‘yicha amaliy yondashuvlar ishlab chiqildi hamda 2030-yilgacha raqobatbardoshlik ko‘rsatkichlarining prognoz natijalari asoslandi.

Kalit so‘zlar: qurilish materiallari sanoati, modernizatsiya, raqobatbardoshlik, iqtisodiy mexanizmlar, klaster, raqamlashtirish, innovatsion rivojlanish, ishlab chiqarish samaradorligi.

Аннотация

Исследование выполнило комплексную оценку экономических механизмов модернизации производства и повышения конкурентоспособности промышленности строительных материалов Узбекистана. Были проанализированы взаимосвязи финансовых, организационно-управленческих, инновационных, рыночных и цифровых механизмов с использованием SWOT-анализа, экспертных оценок и экономико-математического моделирования. Полученные результаты подтвердили, что интегрированная система экономических механизмов способствовала росту инвестиционной активности, повышению эффективности производства, расширению цифровизации и укреплению экспортного потенциала отрасли. Кроме того, были разработаны практические подходы к поэтапной цифровой трансформации и развитию кластеров, а также обоснованы прогнозные показатели конкурентоспособности отрасли до 2030 года.

Ключевые слова: промышленность строительных материалов, модернизация, конкурентоспособность, экономические механизмы, кластер, цифровизация, инновационное развитие, эффективность производства.

Abstract

The study comprehensively evaluated the economic mechanisms for modernizing production and enhancing the competitiveness of Uzbekistan’s construction materials industry. The interrelationships among financial, organizational, managerial,

innovative, market, and digital mechanisms were examined using SWOT analysis, expert assessment, and economic-mathematical modeling. The findings confirmed that the integrated system of economic mechanisms contributed to higher investment activity, improved production efficiency, expanded digital transformation, and strengthened the industry's export potential. The research also developed practical approaches for the phased implementation of digital technologies and cluster development while providing forecast indicators of industry competitiveness through 2030. The proposed framework demonstrated the practical value of integrating modernization mechanisms to support sustainable industrial development.

Keywords: construction materials industry, modernization, competitiveness, economic mechanisms, cluster, digitalization, innovation, production efficiency.

KIRISH

O‘zbekiston iqtisodiyotining jadal rivojlanishi qurilish sanoatiga bo‘lgan talabni sezilarli darajada oshirmoqda. Mamlakat Prezidentining 2022-2026 yillarga mo‘ljallangan yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasida qurilish materiallari sanoatini modernizatsiya qilish ustuvor vazifalar qatoriga kiritilgan. Mamlakatimizda 2023 yilda qurilish-montaj ishlari hajmi yil boshiga nisbatan 12,7% ga oshgani sohaga bo‘lgan ehtiyoj yuqori sur‘atlarda o‘sayotganini ko‘rsatmoqda[1].

Shu bilan birga, tarmoqda bir qancha tarkibiy muammolar mavjudligini tan olish zarur: energiya sig‘imi yuqori bo‘lgan eskirgan texnologiyalar, xomashyo bazasining zaif rivojlanishi, kadrlar malakasi pastligi, eksport yo‘nalishi cheklanganligi va innovatsiyalar joriy etish darajasining qonikarli emas ekanligi shular jumlasidandir. Xalqaro amaliyot shuni ko‘rsatadiki, tarmoqni muvaffaqiyatli modernizatsiya qilish uchun davlat tartibga solish, bozor mexanizmlari va innovatsion yondashuvlarning uyg‘un kombinatsiyasi talab etiladi[2].

Mazkur tadqiqotning maqsadi O‘zbekiston qurilish materiallari sanoatida ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va raqobatbardoshlikni oshirishning kompleks iqtisodiy mexanizmlarini ilmiy asoslash hamda ularni tatbiq etish bo‘yicha amaliy takliflar ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqotning dolzarbligi qurilish materiallari bozorida raqobatning kuchayishi va sohaga xorijiy investitsiyalar kirib kelishi bilan birga mahalliy ishlab chiqaruvchilarning bozor mavqeini saqlash zarurati bilan belgilanadi [3].

Ilmiy yangilik sifatida tarmoq xususiyatlarini hisobga olgan holda iqtisodiy mexanizmlarning integratsiyalashgan tizimi taklif etilgan bo‘lib, ushbu tizim moliyaviy rag‘batlantirishni innovatsion rivojlanish va raqamlashtirishning imkoniyatlari bilan bog‘laydi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Qurilish materiallari sanoatini modernizatsiya qilish va uning raqobatbardoshligini oshirish iqtisodiy o‘sishni ta‘minlashning muhim yo‘nalishlaridan biri sifatida ilmiy adabiyotlarda keng yoritilgan. Tarmoqni modernizatsiya qilish ishlab chiqarish texnologiyalarini yangilash, resurslardan

samarali foydalanish hamda mahsulot sifatini xalqaro talablarga moslashtirish orqali sanoat samaradorligini oshirish imkonini berishi ta'kidlangan [1].

Sanoatni modernizatsiya qilishning xalqaro tajribasiga bag'ishlangan tadqiqotlarda texnologik yangilanish, ishlab chiqarishning raqamli transformatsiyasi va innovatsion boshqaruv mexanizmlarini uyg'un qo'llash sanoat korxonalarining uzoq muddatli raqobatbardoshligini ta'minlovchi asosiy omillardan biri sifatida baholangan [2]. O'zbekiston qurilish materiallari bozorining rivojlanish xususiyatlarini o'rgangan tadqiqotlarda esa ichki bozor talabining ortishi, investitsiya faolligining kengayishi va mahalliy ishlab chiqaruvchilar salohiyatini oshirish zarurligi asoslab berilgan [3].

M. Porter tomonidan ishlab chiqilgan milliy raqobat ustunligi nazariyasida tarmoqning barqaror rivojlanishi ishlab chiqarish omillari, ichki talab, qo'llab-quvvatlovchi tarmoqlar hamda korxonalar o'rtasidagi raqobat muhitining uyg'un rivojlanishi bilan izohlangan [4]. Mazkur nazariya sanoat klasterlarini shakllantirish va ishlab chiqarish kooperatsiyasini rivojlantirish bo'yicha ko'plab ilmiy tadqiqotlar uchun metodologik asos bo'lib xizmat qilgan.

Innovatsion rivojlanish va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi bog'liqlikni tadqiq etgan Fagerberg va Srholec texnologik yangilanish sanoat korxonalarining unumdorligini oshirish hamda yangi mahsulotlar ishlab chiqarishni jadallashtirishini empirik jihatdan asoslagan [5]. O'zbekiston sanoatini modernizatsiya qilishga oid tadqiqotlarda institutsional islohotlar, investitsiyalarni rag'batlantirish va davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarining sanoat rivojlanishidagi ahamiyati yoritilgan [6]. Qurilish materiallari sanoatida ishlab chiqarish samaradorligini oshirish bo'yicha olib borilgan ilmiy izlanishlarda texnologik yangilanish va investitsiyalar samaradorligi o'rtasidagi ijobiy bog'liqlik tasdiqlangan [7].

Qurilish materiallari sanoatida klaster tizimini rivojlantirishga bag'ishlangan tadqiqotlarda ishlab chiqaruvchilar, xomashyo yetkazib beruvchilar va xizmat ko'rsatuvchi subyektlar o'rtasidagi kooperatsiyani kuchaytirish ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirishi va mahsulot sifatini oshirishi ko'rsatib berilgan [8]. Mehnat unumdorligini oshirish bo'yicha OECD tadqiqotlarida ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish va xodimlar malakasini oshirish sanoat samaradorligini belgilovchi muhim omillar sifatida baholangan [9].

SWOT tahliliga asoslangan ilmiy ishlarda qurilish materiallari sanoatining raqobat ustunliklari va rivojlanish imkoniyatlarini aniqlash strategik boshqaruv qarorlarini ishlab chiqishda muhim vosita ekanligi asoslangan [10]. Dinamik qobiliyatlar nazariyasida esa korxonalarining tashqi muhitdagi o'zgarishlarga moslashish qobiliyati innovatsiyalarni joriy etish va raqobatbardoshlikni saqlab qolishning asosiy sharti sifatida tavsiflangan [11].

Investitsiyalar samaradorligini baholash bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarda kapital qo'yimlar hajmining oshishi ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va qo'shilgan qiymat hajmini ko'paytirishga xizmat qilishi qayd etilgan [12]. Raqamli texnologiyalarni, jumladan ERP tizimlarini sanoat korxonalarida joriy etish ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish, resurslardan foydalanish

samaradorligini oshirish va boshqaruv qarorlarining tezkorligini kuchaytirishi ilmiy jihatdan asoslangan [13].

METODOLOGIYA

Tadqiqotda tizimli tahlil, qiyosiy-statistik, SWOT-tahlil, ekspert baholash va iqtisodiy-matematik modellash usullari qo'llanilgan. Ma'lumotlar manbai sifatida O'zbekiston Respublikasi Milliy Statistika qo'mitasi, Iqtisodiyot va moliya vazirligi, Qurilish vazirligi ma'lumotlari, hamda xalqaro tashkilotlar - Jahon banki, OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development - Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti) va BMT Sanoat rivojlanish tashkiloti - UNIDO (United Nations Industrial Development Organization - Birlashgan Millatlar Tashkilotining Sanoat rivojlanish tashkiloti) hisobotlaridan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

1-jadvalda O'zbekiston qurilish materiallari sanoati 2020-2023 yillar davomida sezilarli o'sish ko'rsatgan: ishlab chiqarish hajmi 70,8% ga, eksport ikki barobar ko'paygan. Mehnat unumdorligi ham 50,5% o'sgan bo'lsa-da, OECD mamlakatlariga nisbatan hali ham 3,2 barobar past ekani raqobatbardoshlik uchun asosiy zaif nuqta hisoblanadi [9].

1-jadval

O'zbekiston qurilish materiallari sanoatining asosiy ko'rsatkichlari¹

№	Ko'rsatkich	2020-yil	2023-yil	O'zgarish, foizda
1	Sanoat mahsuloti hajmi, mlrd so'm	8 420	14 380	70,8
2	Sement ishlab chiqarish, mln tonna	6,2	9,8	58,1
3	Eksport hajmi, mln AQSh dollari	48,3	97,6	102,1
4	Mehnat unumdorligi, mln so'm/kishi	54,7	82,3	50,5
5	Raqamli texnologiyalar joriy etgan korxonalar ulushi, foizda	8,4	21,7	13,3

SWOT-tahlil natijalariga ko'ra, tarmoqning asosiy kuchli tomonlari - xomashyo resurslari boyligi (kaolin, ohaktosh, granit, gips zaxiralari) va ichki bozorning kengayib borishi hisoblanadi. Zaif tomonlari qatorida: energiya samaradorligi pastligi (jahon o'rtachasidan 2,1 barobar yuqori energiya sarfi), texnologik zanjirning uzilganligi va sertifikatlangan mutaxassislar taqchilligi alohida ajralib turadi [10].

Tadqiqot jarayonida qurilish materiallari sanoatini modernizatsiya qilish va raqobatbardoshligini oshirish uchun besh turdagi iqtisodiy mexanizmlar tizimi shakllantirilgan (2-jadval). Ushbu mexanizmlar bir-birini to'ldirib, kesishib borishi tufayli alohida-alohida emas, balki kompleks tarzda tatbiq etilganda sinergiya effektiga erishiladi [11].

¹ Manba: O'zbekiston Respublikasi Milliy Statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan.

2-jadval
Qurilish materiallari sanoatini modernizatsiya qilishning integratsiyalashgan iqtisodiy mexanizmlari tizimi¹

№	Mexanizm turi	Asosiy vositalar	Kutilayotgan natija	Amalga oshirish muddati, yillar
1	Moliyaviy mexanizmlar	Subsidiya, soliq imtiyozlari, imtiyozli kreditlar	Kapital investitsiyalar hajmini 25-30foizgacha oshirish	2025-2026
2	Tashkiliy-boshqaruv mexanizmlari	Klaster tizimi, texnopark	Sanoat kooperatsiyasi va ishlab chiqarish samaradorligini oshirish	2025-2027
3	Innovatsion mexanizmlar	Yangi bilim, g'oya yoki texnologiyalarni o'rganish va shu bilimlarni amaliyotga joriy etish patentlash	Yangi mahsulot ulushini 20 foizgacha oshirish	2025-2028
4	Bozor mexanizmlari	Sertifikatlash, brending, eksport qo'llab-quvvatlash	Eksport ulushini 15foizgacha oshirish	2026-2030
5	Raqamli mexanizmlar	korxonalar resurslarini boshqarish tizimi, AI-monitoring, digital twin	Ishlab chiqarish xarajatlarini 18-22foizgacha kamaytirish	2025-2028

Moliyaviy mexanizmlar qurilish materiallari sanoatini modernizatsiya qilishda asosiy omillardan biri hisoblanadi. Tadqiqot natijalari joriy investitsiya siyosatini takomillashtirish, xususan, 3 yillik soliq ta'tili hamda imtiyozli kreditlash tizimini kengaytirish kapital investitsiyalar hajmini 25-30 % ga oshirish imkonini berishini ko'rsatdi. Hisob-kitoblarga ko'ra, har 100 mlrd so'mlik maqsadli investitsiya qurilish materiallari sanoatida qo'shimcha 350-420 ta yangi ish o'rni yaratish va bir yil davomida davlat byudjetiga 18-22 mlrd so'm miqdorida soliq tushumlarini ta'minlash imkonini beradi [12]. Mazkur natijalar moliyaviy rag'batlantirish mexanizmlarini takomillashtirish tarmoqning investitsion faolligi va iqtisodiy samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etishini tasdiqlaydi.

Raqamlashtirishning tarmoq samaradorligiga ta'sirini baholash maqsadida mahalliy 42 ta qurilish materiallari korxonalarida so'rovnomalar o'tkazildi. Tahlil natijalari korxonalar resurslarini boshqarish (ERP) tizimlarini joriy etgan korxonalarda ishlab chiqarish xarajatlari o'rtacha 18,4 % ga, uskunalarning bekor turish vaqti esa 31,2 % ga qisqarganini ko'rsatdi [13]. Shuningdek, sun'iy intellekt asosidagi Computer Vision texnologiyalaridan foydalangan sement va g'isht ishlab chiqaruvchi korxonalarda mahsulot nuqsonlari ulushi 4,8 % dan 1,2 % gacha kamaygani aniqlandi. Bu esa

¹ Manba: Muallif tomonidan ishlab chiqilgan.

raqamli texnologiyalar mahsulot sifatini oshirish, resurslardan samarali foydalanish va ishlab chiqarish barqarorligini ta'minlashda muhim vosita ekanligini ko'rsatadi.

Tadqiqot asosida qurilish materiallari sanoatini raqamlashtirishning bosqichma-bosqich modeli taklif etildi. Birinchi bosqichda (2025-2026-yillar) IoT sensorlari va ERP tizimlarini joriy etish, ikkinchi bosqichda (2026-2027-yillar) sun'iy intellekt hamda Digital Twin texnologiyalarini ishlab chiqarish jarayonlariga integratsiya qilish, uchinchi bosqichda esa (2028-2030-yillar) to'liq avtomatlashtirilgan va o'zini o'zi boshqaruvchi aqlli ishlab chiqarish tizimlariga o'tish tavsiya etildi. Mazkur bosqichlarning izchil amalga oshirilishi ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish va boshqaruv samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Toshkent, Navoiy va Samarqand viloyatlarida faoliyat yuritayotgan qurilish materiallari klasterlari tahlili klaster tarkibidagi korxonalarda innovatsion faoliyat xarajatlari boshqa korxonalariga nisbatan 2,7 barobar yuqori ekanligini ko'rsatdi. Davlat-xususiy sheriklik asosida tashkil etilgan ishlab chiqarish komplekslarida kapital xarajatlari 23-27 % ga qisqargan, operatsion samaradorlik esa 31 % gacha oshgan. Olingan natijalar Janubiy Koreya va Turkiya tajribasi asosida O'zbekistonda klaster faoliyatini muvofiqlashtiruvchi maxsus sanoat koordinatsiya byurolarini tashkil etish zarurligini asoslaydi.

Ekspert baholash va regressiya tahlili natijalari taklif etilgan mexanizmlar kompleks ravishda joriy etilganda 2030-yilga qadar qurilish materiallari sanoatida sezilarli ijobiy natijalarga erishish mumkinligini ko'rsatdi. Xususan, tarmoq mahsuloti hajmi 2023-yilga nisbatan 2,4 barobar oshishi, qurilish materiallari eksportining umumiy sanoat eksportidagi ulushi 8,2 % dan 15,6 % gacha ko'tarilishi, 1 tonna mahsulot ishlab chiqarishga to'g'ri keladigan energiya sarfi 21 % ga kamayishi hamda raqamli texnologiyalarni joriy etgan korxonalar ulushi 21,7 % dan 58 % gacha oshishi prognoz qilindi.

Prognoz natijalari O'zbekiston qurilish materiallari sanoatining 2030-yilga borib mintaqaviy raqobatbardoshlik reytingida amaldagi 7-8-o'rindan 3-4-o'ringa ko'tarilish ehtimoli 68 % ni tashkil etishini ko'rsatdi. Ushbu natijalar moliyaviy rag'batlantirish, raqamli transformatsiya, klasterlash va zamonaviy boshqaruv mexanizmlarini uyg'un holda amalga oshirish tarmoqning uzoq muddatli barqaror rivojlanishi va xalqaro raqobatbardoshligini oshirish uchun muhim asos bo'lib xizmat qilishini tasdiqlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'tkazilgan tadqiqot qurilish materiallari sanoatida ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va raqobatbardoshlikni oshirish alohida iqtisodiy vositalardan foydalanish bilan emas, balki moliyaviy, tashkiliy-boshqaruv, innovatsion, bozor va raqamli mexanizmlarning o'zaro uyg'unlashgan holda qo'llanilishi orqali yuqori natija berishini tasdiqladi. Tahlil natijalari tarmoqning xomashyo salohiyati va ichki bozor imkoniyatlari muhim ustunlik ekanini, energiya samaradorligi, raqamlashtirish darajasi va texnologik yangilanish esa rivojlantirishni talab qiluvchi yo'nalishlar ekanini ko'rsatdi. Prognoz hisob-kitoblari integratsiyalashgan mexanizmlarni izchil joriy etish ishlab chiqarish hajmi, eksport salohiyati va mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilishini asosladi.

Tadqiqot natijalariga asoslanib quyidagi amaliy takliflar ishlab chiqildi:

- birinchidan, qurilish materiallari korxonalarida texnologik modernizatsiyani jadallashtirish maqsadida imtiyozli moliyalashtirish, investitsiyalarni rag‘batlantirish va energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etishni qo‘llab-quvvatlash maqsadga muvofiq;

- ikkinchidan, hududlarda qurilish materiallari klasterlarini rivojlantirish, ishlab chiqaruvchilar, xomashyo yetkazib beruvchilar va ilmiy tashkilotlar o‘rtasidagi kooperatsiyani kuchaytirish tavsiya etiladi;

- uchinchidan, ERP, IoT, sun‘iy intellekt va Digital Twin texnologiyalarini bosqichma-bosqich joriy etish orqali ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish, mahsulot sifatini oshirish va boshqaruv samaradorligini kuchaytirish zarur;

- to‘rtinchidan, eksport salohiyatini oshirish maqsadida xalqaro standartlarga muvofiq sertifikatlashtirish, brending va tashqi bozorlarga chiqishni qo‘llab-quvvatlovchi marketing mexanizmlarini kengaytirish maqsadga muvofiq.

Mazkur takliflarning izchil amalga oshirilishi qurilish materiallari sanoatining texnologik yangilanishini jadallashtiradi, resurslardan foydalanish samaradorligini oshiradi, tarmoqning xalqaro bozordagi raqobatbardoshligini mustahkamlaydi hamda uning uzoq muddatli barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son "2022-2026 yillarga mo‘ljallangan yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida"gi Farmoni URL: <https://lex.uz/docs/5841063>

2. UNIDO. Manufacturing Competitiveness and Industrial Modernization in Transition Economies. - Vienna: UNIDO, 2022. - 186 p. URL: [https://www.unido.org/sites/default/files/2022-09/Manufacturing Competitiveness.pdf](https://www.unido.org/sites/default/files/2022-09/Manufacturing%20Competitiveness.pdf)

3. Mirzaev Sh.M. Qurilish materiallari bozorida raqobat va mahalliy ishlab chiqaruvchilarning mavqei // Bozor, pul va kredit. - 2023. - №5. - B. 31-39.

4. Porter M.E. The Competitive Advantage of Nations. - New York: Free Press, 1990. - 855 p.

5. Fagerberg J., Srholec M. Innovation and Economic Development // The Oxford Handbook of Innovation. - Oxford: Oxford University Press, 2017. - P. 833-863.

6. Xo‘jaev N.X., Tursunov B.A. O‘zbekiston sanoatini modernizatsiya qilishning institutsional mexanizmlari. - Toshkent: TDIU nashriyoti, 2021. - 248 b.

7. Ibragimov S.O. Qurilish materiallari sanoatida ishlab chiqarish samaradorligini oshirishni takomillashtirish. "Arxitektura, qurilish va dizayn ilmiy-amaliy jurnali" 156-161

8. Qodirov A.A. Qurilish materiallari sanoatida klaster tizimi: nazariya va amaliyot // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar. - 2023. - №1. - B. 62-75. URL: <https://iqtisodiyot.tsue.uz>

9. OECD. Labour Productivity in Manufacturing Sectors 2023. - Paris: OECD Publishing, 2023. URL: <https://stats.oecd.org/Index>.

10. Hasanov U.B. Qurilish materiallari sanoatining SWOT-tahlili va strategik rivojlanish yoʻnalishlari // Iqtisodiy tahlil: nazariya va amaliyot. - 2022. - №11. - B. 92-105.

11. Teece D.J., Pisano G., Shuen A. Dynamic Capabilities and Strategic Management // Strategic Management Journal. - 1997. -Vol. 18, №7. -P. 509-533.

12. Mamadaliyev R.R. Investitsiya samaradorligi va iqtisodiy oʻsish: qurilish materiallari sanoati boʻyicha hisob-kitoblar // Oʻzbekiston iqtisodiyoti. - 2023. - №6. - B. 55-68.

13. Ergashev B.I. ERP tizimlarini qurilish materiallari zavodlarida joriy etish: xarajatlar va foyda tahlili // Raqamli iqtisodiyot. - 2023. - №3. - B. 41-50.

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir: Xakimov Ziyodulla Axmadovich
Ingliz tili muharriri: Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich
Rus tili muharriri: Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li
Musahhih: Karimova Shirin Zoxid qizi
Sahifalovchi va dizaynerlar: Sadikov Shoxrux Shuxratovich
Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2026-yil, iyul, 7-son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: info@marketingjournal.uz
Bot: [@marketinjournalbot](https://t.me/@marketinjournalbot)
Tel.: +998977838464, +998939266610
Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710**. GOCT 7.56-2002 " Seriyali nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlataro standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**